

دریچه

آینده ایران؛ بحران آب و جمعیت

علی شریعتی . فعال مدنی

● در هرم مارلو پایین‌ترین نیازهای انسان و در قاعده آن یعنی پیش از رفاه و اشتغال و آموزش که به‌عنوان نیازهای اولیه قرار گرفته‌اند، نیاز به خوراک و پوشاک واقع شده است. تأمین این نیازها وابستگی مستقیمی به منابع طبیعی دارند. با به‌خطر افتادن منابع طبیعی هر کشور، تغذیه بخشی از جمعیت آن با مشکل مواجه می‌شود. همان‌طور که می‌دانیم وضعیت منابع آب و طبیعی کشور به مرز خطر و در برخی مناطق به حالت بحرانی رسیده است. درحال حاضر آب آشامیدنی پنج هزار روستا با تاکنر تأمین می‌شود، برداشت آب از اغلب دشت‌های کشور ممنوعه اعلام شده و به‌دلیل برداشت‌های بی‌رویه از سفره‌های زیرزمینی، نابودی این منابع آغاز شده است.

استان کرمان با نابودی بازگشت‌ناپذیر منابع آبی، نخستین قربانی مصرف بی‌رویه آب در ایران است؛ به‌طوری‌که رئیس انجمن پسته ایران از آغاز حنض پسته در سایر استان‌ها برای حفظ بازار بین‌المللی این محصول، با نابودی باغ‌های پسته کرمان خبر داده است.

استان‌های خراسان جنوبی، سیستان وبلوچستان، یزد، اصفهان، هرمزگان و سمنان نیز با فاصله کمی از استان کرمان، با سرعت به‌سوی نابودی منابع آب زیرزمینی و سطحی رفته و کوچ جمعیت از این استان‌ها به حاشیه کلان‌شهرها آغاز شده که تاکنون هزاران روستای خالی از سکنه در کشور به جا گذاشته است. بحران آب و منابع طبیعی به استان‌های کویری خلاصه نشده و گریبان همه استان‌های کشور، حتی استان مازندران و گلستان را نیز گرفته است. ۸۰۰ تالاب مازندران به‌دلیل برداشت بی‌رویه برای کشت پرنج در معرض خشک‌شدن هستند. برداشت‌های بی‌رویه آب از سفره‌های زیرزمینی و تعداد بسیار پمپ‌های آب برای برداشت آب از تالاب‌های «عباس‌آباد» و «لهو زاغمرز»، خشکی کامل این دو تالاب را سبب شده است. برداشت بی‌رویه از سفره‌های زیرزمینی در شمال کشور بسیار فاجعه‌بارتر از سایر نقاط است. چراکه این برداشت‌ها موجب شده که آب‌های ذخیره دوهزارساله نیز مصرف و با خالی‌شدن سفره‌های زیرزمینی، آب شور دریاچه کاسپین به این سفره‌ها پیشروی کرده و موجب شورشدن خاک زمین‌های کشاورزی شده است. رئیس جدید سازمان محیط زیست در نخستین کنفرانس مطبوعاتی خود اعلام کرد که تا ۱۵ سال آینده آبی باقی نخواهد ماند.

با توجه به گزارش‌های سازمان‌های تحقیقاتی بین‌المللی و همچنین گزارش‌های مختلف گروه‌های پژوهشی، سازمان‌های دولتی و مردم‌نهاد داخلی از وضعیت منابع طبیعی، آب‌های زیرزمینی و سطحی، کاهش چند متری سطح سفره‌های زیرزمینی و فرونشست صدها دشت کشور، تأمین آب و غذا و اشتغال و حفظ محیط زیست و توسعه پایدار درحال‌حاضر با جمعیت فعلی چالش بزرگی برای کشور محسوب می‌شود. طبق آمار به‌دست‌آمده هفت استان کشور دچار کمبود آب هستند و همه ۲۴ استان باقی‌مانده نیز از تنش آبی شدید و متوسط رنج می‌برند؛ این یعنی حتی استان‌های شمالی نیز دچار تنش آبی هستند. سرانه آب شیرین در جهان هفت‌هزارو ۶۰۰ مترمکعب برای هر نفر است. این در حالی است که سال ۱۳۴۰ در ایران با جمعیت حدود ۲۲ میلیون نفر، سرانه آب به ازای هر نفر پنج‌هزارو ۶۰۰ مترمکعب و در سال ۹۵، برای هر نفر ایرانی هزارو ۴۰۰ مترمکعب بوده است. اگر منابع تجدیدشونده آب در ایران در بهترین حالت (که محال است ثابت بماند) و نرخ رشد جمعیت نیز بدون تلاش برای بالابردن آن ثابت باشد، در سال ۲۰۳۰ میلادی سرانه آب شیرین در کشور ایران با جمعیت حدود ۱۰۰ میلیون نفر به هزار مترمکعب به ازای هر نفر خواهد رسید. براساس استاندارد جهانی، هرگاه در منطقه‌ای سرانه آب شیرین به کمتر از دوهزار مترمکعب برای هر نفر برسد، آن منطقه دچار تنش آبی است و این به آن معنا است که کشور ما هم اکنون در تنش متوسط و در سال ۲۰۳۰ بدون تلاش برای افزایش جمعیت دچار بحران آب خواهد شد. از نتایج سومهدریت دولت‌های گذشته اگر بگذریم، با هر یک درصد افزایش جمعیت ۵/۲ درصد از رشد اقتصادی کشور کاهش می‌یابد.

این نبود بهره‌وری تنها در محصول پرنج نیست و محصولات آبخواه دیگری نیز در حال اتلاف منابع ارزشمند کشور هستند. متوسط مصرف آب کشاورزی جهان ۷۰ درصد و در ایران ۹۲ درصد از کل آب مصرفی است. این برداشت‌های بی‌رویه برای تولید محصولاتی مانند هندوانه موجب نشست اغلب دشت‌ها و حتی خسارت به آثار باستانی کشور شده است. تخت‌جمشید یکی از قربانیان کشاورزی سنتی و تاراج منابع زیرزمینی است. پربیراه نیست اگر بگویم هیچکدام از دولت‌های مستقر در نیم قرن گذشته، چه قبل از انقلاب و چه پس از آن، کارنامه قابل دفاعی در زمینه بحران منابع آب و به‌طورکلی منابع طبیعی ندارند اما به‌نظر می‌رسد با وجود چنین ابعاد مهم و استراتژیکی در کشور که پیامدهای آن را از جمله داعش به عراق و سوریه وخیمر دانسته‌اند، برخی از دولت‌های اخیر از جمله دولت دهم و یازدهم، البته با توجه به اسناد بالادستی، با اتخاذ سیاست‌های نادرست، بنزین بر آتش این بحران هولناک ریخته‌ند.

شرق: شهیندخت مولاوردی، دستیار ویژه رئیس‌جمهور در امور حقوق شهروندی، در دیدار با اعضای انجمن فرهنگ و سیاست دانشگاه شیراز با اشاره به برنامه‌هایش در دولت دوازدهم وعده داد برنامه ملی اقدام را در سالروز رونمایی از حقوق شهروندی ارائه دهد. او با اشاره به چالش‌ها و مشکلاتش در دولت یازدهم از شیطنت‌هایی گفت که به عمد موانعی را در مسیر حضور زنان در ورزشگاه‌ها به‌وجود آورده است.

در ادامه این دیدار مولاوردی در پاسخ به سؤال یکی از دانشجویان راجع به عدم ورود دولت در مراحل اخذ مجوز و انجام فعالیت ان‌جی‌اوها گفت: «ما در ابتدای دولت یازدهم با اقت شدید سرمایه اجتماعی در حوزه زنان و سازمان‌های مردم‌نهاد زنان روبه‌رو بودیم و در همین راستا از ابتدا برنامه‌ریزی‌هایی را برای ارتقا و افزایش این سرمایه اجتماعی در دستور کار قرار دادیم که شاید خروجی ملموسی را در حوزه پروژه‌های اجتماعی و فرهنگی حس نکنیم ولی با گفتاردرمانی‌ها و همایش‌هایی که برگزار کردیم، مسئله وابستگی توسعه به زنان را مطرح کردیم و سعی بر بالابردن اعتمادبه‌نفس زنان داشتیم».

دستیار ویژه رئیس‌جمهوری در حقوق شهروندی در ادامه افزود: برنامه‌های متعددی در راستای اعتماد جامعه به توانمندی‌ها و صلاحیت زنان در دستور کار قرار دادیم و در رابطه با اعتماد زنان به برنامه‌های دولت نیز سعی بر افزایش مشارکت زنان در فعالیت‌های انجمنی داشتیم که در این راستا سلسله نشست‌های منطقه‌ای و کارگاه‌های آموزشی مبتنی بر نقشه راه آسیب‌های اجتماعی برگزار کردیم و با بکارگیری تمام مسئولان استانی سعی بر این داشتیم که برنامه‌هایمان را در برنامه ششم توسعه و سایر حوزه‌ها تعمیم دهیم. مولاوردی تصریح کرد با برنامه‌ها و مشارکتی که برای برداشت موانع از سر راه این سازمان‌ها داشتیم، به افزایش کمی و کیفی این سازمان‌ها رسیدیم که در همین راستا از ۱۶۷۷ سازمانی که اغلب آنها غیرفعال شده بودند، به دوهزار ۳۳۳ سازمان رسیدیم و در سال‌های

جامعه

مولاوردی در دیدار با اعضای فرهنگ و سیاست دانشگاه شیراز تشریح کرد

شیطنت‌های رسانه‌ای دلیل عدم حضور زنان در ورزشگاه‌ها

بعد از ان‌جی‌اوهایی که عملکرد مناسبی داشتند، نیز حمایت شد. بنابراین درباره ان‌جی‌اوها و در حوزه زنان و حوزه جوانان برنامه‌هایی داشتیم و شاهد افزایش کمی این سازمان‌ها بودیم که این امر بیانگر کاهش موانع اخذ مجوز این سازمان‌ها است. او درباره حضور زنان در مناصب دولتی گفت: از همان ابتدای دوره، با توجه به گزارش شکاف جنسیتی، به چالشی جدی در شاخص توانمندی اقتصادی و سیاسی زنان کشور پی بردیم که بخشی از این موضوع به نحوه گزارش‌دهی به مجامع بین‌المللی برمی‌گردد که ریشه در نظام آماری کشور دارد و این موضوع در دستور کار قرار گرفت و گزارش‌هایی برای پیگیری به دکتر ابتکار ارائه کردیم. مسئله اصلی دراین‌باره اراده‌ای است که باید در برنامه‌های نظام برای توانمندسازی زنان در حوزه اقتصاد و سیاست قرار گیرد که بعد از پیگیری‌های پیش‌رو به مصوبه ۳۰درصدی رسیدیم که طبق این مصوبه، هیئت دولت، وزرا و کل مسئولان موظف شدند که در چهار سال دولت دوازدهم ۳۰ درصد مدیریت‌ها را در اختیار زنان قرار دهند و در بحث جوانان نیز بنا بر این شد که سن مدیریت‌ها، هشت سال کاهش پیدا کند که

رئیس اداره آرایشی و بهداشتی سازمان غذاو دارو

عطر «قاتل» در بازار ایران نیست

اداره آرایشی و بهداشتی سازمان غذا و دارو گفت: صرفا طبق آنچه شنیده شده، مصرف این عطر باعث مرگ مصرف‌کننده می‌شود و همین موضوع نگرانی و تشویش زیادی ایجاد کرده است؛ بنابراین برای اطمینان‌بخشی و جلوگیری از نگرانی مردم موارد مشکوک را بررسی دقیق کرده و در صورت وجود حتی قاچاق آن، از سطح عرضه جمع‌آوری خواهد شد. او گفت: برای واردات، توزیع و فروش عطری تحت این نام و حتی مشابه آن در کشور هیچ مجوزی صادر نشده است؛ اما برای اطمینان‌بخشی و جلوگیری از نگرانی مردم موضوع را به معاونت‌های غذا و داروی دانشگاه‌ها اطلاع داده‌ایم تا موارد مشکوک را بررسی دقیق کنند؛ چراکه دانشگاه‌ها در هر استان نظارت مستقیم دارند. اسماعیلی خاطرنشان کرد: تنها با اعلام وزارت بهداشت

البته تا آتجایی که ما رصد می‌کنیم، در انتخاب معاونان وزرا و شهرداری‌ها شاهد اجرانی‌شدن این مصوبه نیستیم. در برنامه ششم توسعه، راهبردها و برنامه‌هایی در این راستا داریم که امیدواریم با پیگیری‌های خانم ابتکار شاهد اجرانی‌شدن این مصوبه ۳۰درصدی باشیم تا این مصوبه فقط به‌صورت یک الزام مطرح نشود و در هر سه سطح مدیریت اجرایی شود.

او در ادامه سخنانش درباره حقوق شهروندی تصریح کرد: این منشور ۲۲ حق و ۱۲۰ ماده از قوانین پراکنده دارد که در این منشور جمع شده است و هدف از این منشور آگاهی‌بخشی به مردم برای مطالبه‌گری و دفاع از حقوق خویش است؛ حقوقی که عمدتاً مورد بی‌توجهی قرار می‌گیرد و برنامه‌ای در دستور کارمان قرار داده‌ایم تا در ۲۸ آذر ۹۷ مصادف با سالگرد رونمایی منشور، برنامه ملی اقدام را ارائه دهیم تا فعالیت تمام قوا و حوزه‌ها هماهنگ و طبق قانون شده و این حقوق اجرایی شود.

مولاوردی در پاسخ به سؤال دیگری درخصوص نبود توافق‌نامه‌هایی درباره توانمندسازی زنان در دولت و مجلس فعلی و مقایسه با مجلس ششم، گفت: درباره چرایی نداشتن موافقت‌نامه‌ای دراین‌باره، درحال‌حاضر باید گفت که در حوزه زنان به جز همان کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان در مجلس ششم، توافق‌نامه دیگری نداشتیم و درحال‌حاضر سند ۲۰۳۰ جایگزین آن شده و کشوری باقی نمانده که به کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان نیبوسته باشد. او در ادامه درباره رویکرد دولت دوازدهم درخصوص ورود زنان به ورزشگاه‌ها گفت: من در جریان هستم که رایزنی‌هایی در حال انجام است و باید دید که به چه نتیجه‌ای می‌رسد و ان‌شاءالله سازوکار لازم فراهم شود. از همان ابتدا سوتفاهماتی جدی پیش آمد که از شیطنت‌های رسانه‌هایی بود که از یک سخنرانی یک‌ساعته فقط یک تیترو کوتاه انتخاب می‌کردند و قضاوت‌ها نیز با همان تیتَر صورت می‌گرفت و من نیز شامل چنین قضاییی بودم. به‌هرحال در دولت فعلی رایزنی‌هایی در حال انجام است که امیدواریم به نتیجه برسد.

مصر نمی‌توان حکم کلی داد و چنانچه بخواهیم صحت و سقم موضوع را به‌درستی بررسی کنیم، لازم است محتوای آن را آزمایش کنیم و نسبت به ترکیبات آن کسب اطلاع کنیم تا در صورت تأیید تهدیدات، آنتی‌دوز آن را سفارش دهیم. رئیس اداره آرایشی و بهداشتی سازمان غذا و دارو هشدار داد: بیشترین نگرانی از طرف زائران کربلای معلی است که در ایام محرم عازم این سرزمین هستند. این افراد باید در سفر از ماسک استفاده کنند و از اشتقاق هر نوع عطری با هر برند و نامی مشابه عطر مذکور خودداری کنند و از خرید عطر که عموماً هم غیرضروری است، اجتناب ورزند و همچنین در صورت مواجهه با اشتقاق عطرهاي مشکل‌دار صورت خود به‌ویژه بینی و چشم‌ها را با آب، به طور مرتب شست‌وشو دهند.

خبر

«فوت سرپرست خانوار» عمده علت مراجعه زنان به کمیته امداد

● ایستا، به گفته مدیرکل کمیته امداد استان تهران، حدود ۴۵ درصد زنان سرپرست خانوار تحت حمایت کمیته امداد استان تهران به‌علت فوت سرپرست خانوار وارد چرخه حمایتی این نهاد شده‌اند. محسن ولیئی، مدیرکل کمیته امداد استان تهران، افزود: هم‌اکنون ۴۵هزار و ۴۸۰ زن سرپرست خانوار تحت حمایت این نهاد قرار دارند که حدود ۴۵ درصد به‌علت فوت سرپرست از خدمات این نهاد در کنار دریافت مستمری بهره‌مند هستند. مدیرکل کمیته امداد استان تهران با بیان اینکه ۵۷هزار و ۳۲۸ خانوار با جمعیت ۹۵هزار و ۴۷۹ نفر تحت حمایت کمیته امداد استان تهران قرار دارند، گفت: این تعداد کمتر از یک درصد جمعیت استان تهران را شامل می‌شود.

اسکورت اتوبوس‌های راهیان نور به‌وسیله خودروهای سپاه

● تسنیم: معاون پرورشی و فرهنگی وزیر آموزش‌وپرورش گفت: اتوبوس‌های حامل دانش‌آموزان شرکت‌کننده در راهیان نور به‌وسیله خودروهای سپاه پاسداران اسکورت می‌شوند. مهدی فیض گفت: با توجه به اهمیت برگزاری اردوها، دستورالعمل مربوطه در سال‌های گذشته همواره تنظیم و به استان‌ها ارسال شده است و آخرین دستورالعمل در سال ۸۹ با تغییرات و اصلاحاتی در اختیار استان‌ها قرار گرفته است. او افزود: بعد از حادثه تلخ داراب، حسب دستور وزیر، دستورالعمل جدید اردوها را تدوین و در فرایند تصویب قرار دادیم اما زمان‌بربودن فرایند تصویب باعث شد با هدف جلوگیری از فرصت‌سوزی، اصلاحاتی را در قالب دستورالعمل متمم تهیه کنیم که تا قبل از ۲۰ مهرماه از سوی وزیر به استان‌ها ابلاغ می‌شود. او ادامه داد: ممنوع‌بودن حرکت اتوبوس‌های اردویی از ساعت ۲۳ تا ۵ صبح، استفاده از خطوط ریلی به‌جای اتوبوس در استان‌هایی که راه‌آهن وجود دارد، حضور یک مأمور امنیتی از سوی سپاه یا بسیج در اتوبوس دانش‌آموزان، وجود یک سرپرست مرد در اتوبوس دختران، بسیج همه امکانات اقامتی واقع در مسیر حرکت دانش‌آموزان به‌منظور پیوتنه‌کردن آنها اعم از خوابگاه‌ها، اردوگاه‌ها، کانون‌ها، خانه‌های معلم و مدارس شبانه‌روزی و نیز تحت پوشش بیمه مسئولیت مدنی قرارگرفتن سرپرستان و مربیان اردویی از جمله بدهای متمم دستورالعمل مذکور است.

